

Hørings svar til NOU 2009:18 RETT TIL LÆRING

Kunnskapsdepartementet har sendt NOU 2009:18 Rett til læring på høring med høringsfrist 27.11. 09.

I Arendal kommune er PPTjenesten organisert i 8 oppvekstområder med til sammen 11 fagstillinger etter en desentralisert modell hvor rektorene/områdelederne i oppvekstområdet er gitt arbeidsgiveransvar. Dette medfører at PPT-medarbeiderne har 8 ulike arbeidsgivere.

I Arendal kommune har PPT erfaring fra slik organisering de siste 5 årene. Vi leser i NOU` en at kun 2 % av PPTjenestene i landet har slik organisering.

Vår uttalelse:

Vi har med interesse lest Barneombudets hørings svar (datert 20.09.09) og slutter oss i det vesentlige til denne uttalelsen!

Vi har videre valgt å fokusere på de områdene som særlig berører PPTjenesten.

- *Utvalget har samlet informasjon om PPT:*

lovregulering og arbeidsoppgaver, brukere, henvisere og samarbeidspartnere, ressurser og kontororganisering, organisering av arbeidet eksternt mot skolene og internt i team, personalets fagsammensetning, geografisk fordeling av fagpersonalet i PPT, kryssende forventninger til PPT, vurderinger av PPT mv.

Slik vi oppfatter det, har utvalget forslag om å legge PPT tettere opp mot skoler/barnehage uten at vi kan se at det er hentet informasjon om hvordan en slik organisasjonsmodell fungerer i forhold til følgende punkter :

- Mulighet for systemendring.
Allmenn kjente forskningsresultater på området, viser at det er mindre mulig å påvirke en organisasjon i endringsretning når man selv er en del av den samme organisasjonen. Er man i tillegg alene PPT- medarbeider, vanskeligjøres systemarbeid ytterligere.
- Spørsmål knyttet til habilitet
Skoleeier i Arendal har delegert vedtak etter Opplæringsloven til rektor på den enkelte skole. Når rektor er PPT-medarbeiderens nærmeste overordnede, stilles det spørsmål ved tjenestens habilitet.

Forslaget i Midtlyngutvalget kan forstås som at PPT knyttes tettere opp mot skolen. Rollene blir da mer utydelig/utvisket og ansvaret som skolen har etter § 5-4 i Oppl. overlates til PPT. En slik utvikling er vi sterkt uenige i.

PPT kjenner seg godt igjen i utvalgets beskrivelse av krysspreset som PPTjenestens oppgaver medfører. Løsningsforslagene opprettholder og forsterker posisjonen med krysspreset f. eks. overskridelse av dept. grenser når det foreslås at PPT skal få henvisningsrett til BUP og HABU. PPT er hjemlet i Opplæringsloven og henvisningsretten følger tradisjonelt regelverk innenfor helselovgivningen. Forslag virker dessuten løsrevet fra Samhandlingsreformen innenfor helse.

PPTjenestens fagsammensetning nevnes som ressurs og kvalitetssikring i høringsutkastet. PPT-kontor med liten bemanning samt desentraliserte tjenester, som PPT i Arendal kommune, svekkes på dette området. Dette har og medført store vansker med å rekruttere nye medarbeidere med tilfredsstillende kompetanse. Det er ønskelig med nasjonale kriterier for kompetanse(nivå) og fagsammensetning i PPT.

Det bør likeledes være nasjonale kriterier for *kvalitetssikring* av saksbehandling etter forvaltningsloven med hensyn til utredning av barn, unge og voksne i sine miljøer samt rådgivning.

"Brukerrollen" i forhold til PPTjenester er nå så utydelig at ulike instanser og nivåer i forvaltningen har motstridende oppfatninger av hvem som primært kan kreve rett til tjenesten.

Ventetid i PPT. I flere av kapitlene er lang ventetid nevnt som hinder for at barn får sin rett til vurdering fra PPT innen rimelig tid. Dette kan løses ved at kommunen må forholde seg til tilsvarende retningslinjer med ulike tidsfrister jfr. barnevernet; der sanksjoner fra fylkesmannen er en konsekvens.

Barn har rett til "likeverdig opplæring" nasjonalt. Det bør derfor også tilstrebes tilsvarende rett til PPTjeneste på landsbasis gjennom bruk av en minstenorm for bemanning i forhold til folketallet i kommunene.

"Tyngdepunktkontorene" - resultat av forrige omorganisering av det statlige spesialpedagogiske støttesystemet. Er denne ordningen formelt avvirket ?

Har utvalget tenkt eller vurdert noe videre i forhold til disse?

Overstående punkt gjelder også for "Læringscenteret" - tidligere "Faglig enhet for PPT". Hvor er pr. i dag det nasjonale ansvaret for oppfølging og utvikling av PPT-tjenesten? Har utvalget tenkt å legge dette til nasjonalt utviklingscenter for PPT med 6 fag-årsverk?

Annet:

"Gjennomgående PPT-tjeneste".

- Vi ser det som en stor fordel å ha en gjennomgående PPT-tjeneste som kan følge personer med særskilte behov fra barn over i voksen alder. Barn med vansker er ikke tjent med 3 års brudd i tjenesteytingen (kommunal PPT - fylkeskommunal PPT - kommunal PPT). En "gjennomgående" PPT-tjeneste kan være et virkemiddel for å hindre frafall i videregående opplæring.

"Førskolebarn" dvs. barn under opplæringspliktig alder.

- PPT mener at et mer helhetlig opplæringsforløp for barn og unge vil være at Barnehage-loven og Opplærings-loven samles i en felles lov. Lovhjemlet rett til barnehageplass er fra i høst innført (Gjeldende for barn født før 1.august 2008.) Et felles lovverk vil også være en konsekvens av at ansvaret for både barnehager og grunnskole/videregående opplæring nå ligger i samme departement.

Rett til "ekstra tilrettelagt opplæring".

- Vi kan vanskelig se at "ekstra tilrettelagt opplæring" kan erstatte spesialundervisning slik vi kjenner den og slik vi kjenner barna vi arbeider med.

"Spesialpedagogisk kompetanse."

- Viser til Bente Hagtvets særmerknader når det gjelder spesialpedagogisk kompetanse i skolen og ved utøvelse av spesialundervisning.

"Barnevernets ansvar knyttet til barn og unges opplæring" (s. 195)

Etter at staten overtok det fylkeskommunale barnevernet er det fortsatt fylkeskommunen som har ansvaret for opplæring av barn og unge som bor i institusjoner. Dette gjelder uavhengig av hvor opplæringen skjer. Vi støtter derfor utvalgets oppfatning om at dette synes å være en ansvarsfordeling som skaper uklarheter og er lite hensiktsmessig. Det legges til at det også kan gjelde elever på SMI-skolene.

Avslutningsvis ønsker vi å presisere at det bør vurderes om gjeldende lover og regelverk er tilstrekkelig, men at man med fordel bør rette fokus på hvordan disse praktiseres.

Utdanningsdirektoratet utga medio september 2009 "Spesialundervisning. Veileder til opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning." Veilederen er konkret i sitt innhold og oppleves som et godt forsøk på innskjerping av rammeforståelsen rundt dagens regelverk. Det oppleves for eksempel at lokale ønsker og prioriteringer står i kontrast og motstrid til hva som ønskes som "nasjonal standard" på området.

Etter vår mening, kan det være et skritt i riktig retning å gi "veilederen" status som forskrift.

Arendal, den 07.10.09

For PPTjenesten

E. Nadja Wang Johannesen

(sign.)

PPT i Moltemyr oppvekstområde

Koordinator i PPTjenesten 01.10.09 - 31.01.10

Høringssvaret sendes i kopi til :

1. Wenche Liberg, områdeleder Moland oppvekstområde.
2. Hans Georg Toreskaas, områdeleder Tromøy oppvekstområde
3. Guttorm Fevang, områdeleder Birkenlund oppvekstområde
4. Egil Mjåvatn, områdeleder Moltemyr oppvekstområde
5. Harald Rosenvinge, områdeleder Stinta oppvekstområde
6. Jon Bakke, områdeleder Øyestad oppvekstområde
7. Niels Songe Møller, områdeleder Hisøy oppvekstområde
8. Svein Line, områdeleder Nedenes oppvekstområde